

керування складом паливно-повітряної суміші і кутом випередження запалювання використовується мікропроцесорна техніка.

3. Застосування пристроїв очищення або нейтралізації відпрацьованих газів. Для автомобілів з бензиновими двигунами дуже ефективні каталітичні нейтралізатори потрійної дії. Для автомобілів з дизелями застосовують фільтри, які очищають відпрацьовані гази від сажі.

4. Використання альтернативного або зміна характеристик традиційного палива. До перспективного палива із зниженим рівнем токсичності вихлопних газів, відносять водень, етанол, метанол, стиснений при-родний і зріджений нафтовий газ, неетильовані високооктанові бензини.

Вихлопні гази накопичуються у нижніх шарах атмосфери, тобто шкідливі речовини знаходяться в зоні дихання людини. Тому автомобільний транспорт варто віднести до категорії найнебезпечніших джерел забруднення повітря поблизу автомагістралей.

Список використаних джерел

1. Бригадир І.В. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки в галузі автомобільного транспорту: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2008. — 20с.
2. Гутаревич Ю.Ф., Зеркалов Д.В., Говорун А. Г., Корпач А. О. Екологія автомобільного транспорту: Навч. посіб. / Національна транспортна академія. — К.: Основа, 2002. — 312с
3. Криворучко О. М. Менеджмент якості на підприємствах автомобільного транспорту: автореф. дис. д-ра екон. наук: 08.00.04 / Українська держ. академія залізничного транспорту. — Х., 2007. — 36с
4. Луканин В.Н., Трофименко Ю.В. Снижение экологических нагрузок на окружающую среду при работе автомобильного транспорта. — М., 1996. — 339 с.
5. Масленникова И.С. Экологический менеджмент на транспортных коммуникациях. — СПб: Недра, 1997. — 135 с.
6. Міхно М. В. Зниження витрати палива та шкідливих викидів рухомих складом автомобільного транспорту раціональним вибором експлуатаційних факторів: Автореф. дис. канд. техн. наук: 05.22.10 / Український транспортний ун-т. — К., 1998. — 16с.
7. Устименко В. С. Поліпшення екологічних показників автомобілів та розширення паливної бази автомобільного транспорту шляхом застосування біоетанолу: дис. канд. техн. наук: 05.22.20 / Державне підприємство "Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний ін-т". — К., 2006. — 178с
8. Ямамото Акихиро. Экологические мероприятия и переработка отходов на транспорте // Yuso tenbo = Quart. J. Distrib. and Transp. — 2005. — № 244. — С.21—28.
9. Douaud A., Girard C. Which are the engine and fuel technologies for the sustainable development of road transport? // WEC Journal. — 2007. — July. — P. 10—21.

Петренко Я.В., група ЕП-171

Науковий керівник – к.е.н., доц. Холявко Н.І.

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

СУЧАСНИЙ СТАН РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Ринок праці – складний та динамічний елемент ринкової економічної системи, що є сферою працевлаштування та формування попиту і пропозиції на такий специфічний товар, як робоча сила. Ринок праці урівноважує ціни на трудові послуги та умови праці між робітником та роботодавцем.

Серед дослідників ринку праці досі не існує єдиного визначення цього поняття. Так, Ю.М. Маршавін вважає, що ринок праці – «найважливіший, найскладніший інститут ринкової економіки, де не тільки переплітаються інтереси обох учасників: працівників та роботодавців, а й відбуваються всі політичні, соціально-економічні, демографічні, культурні та інші процеси та явища, які існують у суспільстві» [2, с. 5]. В.С. Васильченко розглядає ринок праці як сферу обігу робочої сили (як товару) і виробництва, де наймані робітники вступають у відносини з роботодавцем з приводу використання праці у робочому процесі [3, с. 240].

Основними показниками аналізу стану ринку праці є рівень зайнятості (відношення кількості зайнятого населення у віці 15-17 років до чисельності постійного населення зазначеного віку чи відповідної соціально-демографічної групи) та рівень безробіття (відношення кількості безробітних віком 15-70 років до числа економічно активного населення зазначеного віку чи відповідної соціально-демографічної групи). Статистичний аналіз дозволив визначити, що протягом 2014-2016 рр., поступово з кожним роком стан ринку праці України значно ускладнюється: рівень зайнятості населення знижується, рівень безробіття зростає – рис. 1.

За даними Державної служби статистики України, рівень безробіття та рівень зайнятості населення не є сталими показниками і постійно змінюються. У період з 2010 по 2013 рр. темпи зміни зазначених показників вирізнялись відносною стабільністю: рівень зайнятості зростав (2010 р. – 65,5%; 2011 р. – 66,3%; 2012 р. – 66,9%; 2013 р. – 67,3%); рівень безробіття – спадав (2010 р. – 8,9%; 2011 р. – 8,7%; 2012 р. – 8,2%; 2013 р. – 8,2%) [1]. У 2014 р., через конфлікт із РФ, Україна втратила частину своєї території, у східних областях розпочалися військові дії, що мало негативний вплив на стан ринку праці. Ці втрати спричинили зниження рівня зайнятості до 64,5%, і зростання рівня безробіття до 9,7% [1].

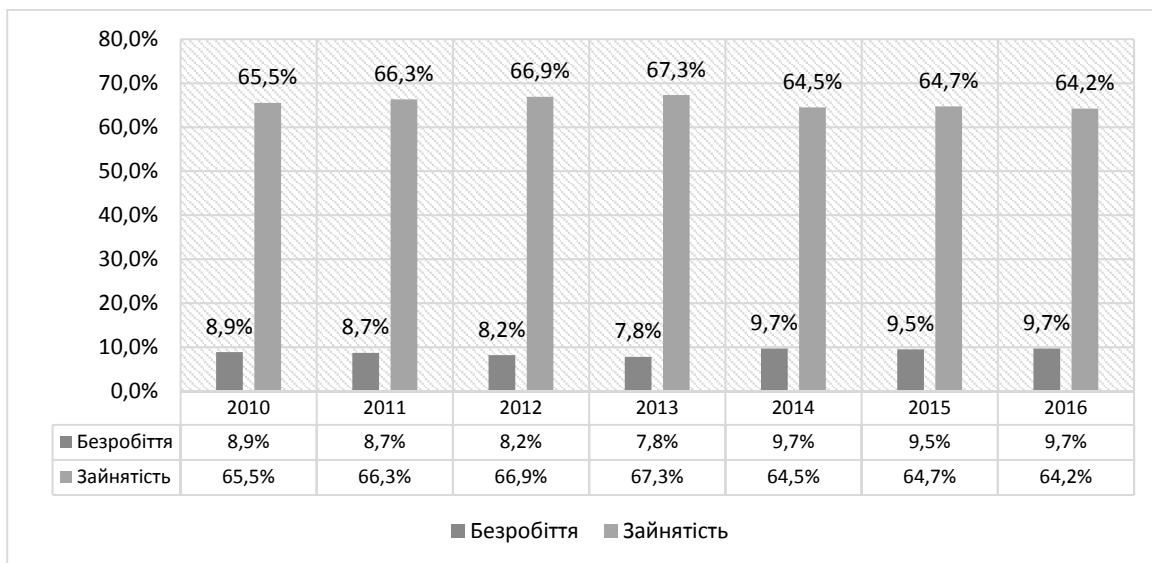

Рис. 1. Динаміка рівнів зайнятості і безробіття населення в Україні

*Примітка: дані за 2010-2014 роки наведено без урахування тимчасово окупованої АР Крим та м. Севастополя, за 2015-2016 роки – також без зони проведення антитерористичної операції.

Джерело: [1]

Однією із особливостей сучасного українського ринку праці є збільшення числа внутрішніх трудових мігрантів – переселенців, які, залишаючи свої попередні робочі місця, переїжджають з півдня та сходу країни у зв'язку з воєнними та політичними конфліктами. За даними Державної служби зайнятості України, станом на кінець січня 2016 р. – з початку проведення АТО та окупації АР Криму – до центрів зайнятості звернулись за послугами у працевлаштуванні близько 66 тис. осіб зі сходу та півдня [1]. На жаль, в силу об'єктивних складних геополітичних і соціально-економічних обставин служби зайнятості не завжди в змозі гарантувати їх працевлаштування за фахом та спеціальністю. Поряд із цим, слід зазначити, що після шокової ситуації ринку праці України вдається поступово стабілізуватися (табл. 1).

Таблиця 1

Попит та пропозиція робочої сили у 2017 році¹

Місяць	Кількість зареєстрованих безробітних, на кінець звітного періоду, тис. осіб	Кількість зареєстрованих безробітних, на кінець звітного періоду, % до населення працездатного віку	Потреба роботодавців у працівниках на заміщення вільних робочих місць (вакантних посад), тис. осіб
1	2	3	4
Січень	429,0	1,6	47,4
Лютий	439,4 ²	1,7	57,4 ²
Березень	406,8	1,5	73,5
Квітень	374,2	1,4	64,3
Травень	352,6	1,3	69,6
Червень	330,2	1,3	66,5
Липень	319,9	1,2	65,3
Серпень	311,9	1,2	77,0
Вересень	303,0	1,2	73,4
Жовтень	281,9	1,1	73,2
Листопад	309,0	1,2	67,7
Грудень	354,4	1,4	50,4

Примітка: ¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

² Дані уточнені.

Джерело: [1]

Таким чином, проведений економіко-статичний аналіз дозволив виявити низку проблем, характерних для поточного стану ринку праці України: значний рівень безробіття населення; внутрішня трудова міграція, спричинена військовими діями на сході країни; проблеми працевлаштування за здобутими у вищих навчальних закладах спеціальностями та фахом; регіональні диспропорції в рівнях зайнятості й оплати праці та ін. Офіційні статистичні дані підтверджують поступову стабілізацію ринку праці країни після кризових потрясінь, обумовлених загостренням геополітичних протиріч і зростанням соціально-економічної нестабільності в державі.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
2. Маршавін Ю. М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу: монографія / Ю.М. Маршавін. К. : Альтерпрес, 2011. – 396с.
3. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості: навч. посіб. / В. С. Васильченко – К. : КНЕУ 2003. – 200 с.

Єрошенко Я.М., студентка гр. ОА-151
Науковий керівник – Хоменко І.О., д.е.н., професор
Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ ПОЗИЦІОНУВАННЯ УКРАЇНИ В СПЕЦИФІЧНИХ СВІТОВИХ РЕЙТИНГАХ

За допомогою рейтингів можна оцінити конкурентоспроможність країни; визначити її економічний розвиток, стан економіки та діяльність країни загалом. Але не достатньо уваги приділено так званим не стандартні рейтингам, які стали популярними останнім часом. Вони не відображають загальний економічний стан країни в світі, а більше сконцентровані на економічних та соціальних сферах розвитку держави.

Індекс щастя (World Happiness Report) цікавий тим, що відображає рівень задоволеності життя в країні та можливість оцінити ступінь радості та добробуту населення в цілому.

"Звіт про світове щастя", - сказав Джефрі Сакс, Директор Мережі рішень із сталого розвитку - "продовжує привертати увагу глобальної громадськості до необхідності формування продуманої політики для того, що для людей найбільше важливо - їх благополуччя" [1].

У 2017 році Україна посіла 138 місце серед 156 країн-учасниць, при цьому втративши 15 сходинок в порівнянні з попереднім роком [2]. Також і в 2016 ми втратили 12 сходинок і при цьому з 2015 року Україна перемістилась з 111 на 138 місце по стану «реального» добробуту нації. Це було обумовлено поглибленням соціальної та економічної кризи, а також військовими подіями в країні.

Індекс процвітання (The legatum prosperity index) є оцінкою світового багатства і благополуччя. Він складається аналітичним центром Legatum Institute зі штаб-квартирою в Лондоні. Як говорять в самому центрі : « Яке справжнє благополуччя і як його можна реалізувати, це фундаментальні питання, на які повинна відповісти кожна країна » [3] .

У 2017 році Україна посіла 112 місце із 149 країн. В порівнянні з попередніми двома роками, де планка трималась на 107 місці, ми втратили 5 сходинок [3]. Це свідчить про стрибок зниження рівня благополуччя і процвітання в країні в минулому році.

Економічна свобода являє собою право кожної людини розпоряджатися її власною працею і майном. Індекс включає в себе свободу бізнесу і торгівлі, свободу від уряду, податкову свободу, грошову і фінансову свободу, свободу інвестицій, свободу від корупції і свободу трудових відносин, захист прав власності. Індекс економічної свободи (Index of Economy Freedom) щорічно розраховується науковим інститутом США Heritage Foundation.

У 2017 році Україна потрапила на 150 місце із 180 країн світу. Але при цьому збільшила свій бал на 3,8 що в цілому склав 51,9 балів зі 100 можливих [4]. Це дозволило піднятися вгору по таблиці рейтингу на 12 сходинок. Проте автори доповіді оцінили стан економічної свободи в Україні як "в основному невелика"

«Ступінь свободи, якою користуються журналісти в 180 країнах, визначається накопиченням експертних відповідей на опитувальник, запропонований організацією... «Теми, що розглядаються в анкеті: плюралізм, незалежність ЗМІ, навколишнє середовище та самоцензура, правова база, прозорість та якість інфраструктури, що підтримують виробництво інформації» [5].

За даним світовим індексом свободи преси (World Press Freedom Index) Україна посіла 102 місце із 180 країн у 2017 році. Що було несподівано, адже в порівнянні з попереднім роком Україна піднялась у